

ค่านิยมของผู้บริโภคไทย เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เอ็กซ์ และวายไทย

ปรีชญา แม้นมินทร์*
นภวรรณ ตันติเวชกุล*

Abstract

The objective of this research is to understand Thai Values of the Baby Boomers, Generation X and Generation Y. Methodology includes both qualitative and quantitative approaches. The first step is the development of a values scale, which includes the analysis of information gathered from three sources: literature reviews of values concept; in depth interviews of nine experts in values and consumer behaviors; and open-ended interviews with 150 Baby Boomers, 150 Generation Xs and 150 Generation Ys in Bangkok. The second step is a survey of 1,299 Thais, 438 Baby Boomers, 431 Generation Xs, and 430 Generation Ys, respectively. The research uses descriptive statistics and inferential statistics and One-way ANOVA for analysis.

Research findings indicate that the values ranking scores of the Baby Boomer Generation and Generation X and Y are different. These values show the priority differences between generations. However, some values are commonly shared by all three generations in the top five and bottom five ranking scores. The research shows similarities of top five values prioritites among Thai people from the past until present. However, for the bottom five values, the research found that the present five bottom values have been changed from values that defined “Thainess” in the past to the values at the bottom five in the present.

Keywords: Values, Thai Values, Generation Baby Boomer, Generation X, Generation Y

*ปรีชญา แม้นมินทร์ (นศ.ค. คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชาการโฆษณา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ และ *นภวรรณ ตันติเวชกุล (นศ.ค. คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “ค่านิยมของผู้บริโภคไทย เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เอ็กซ์ และวายไทย” ของ ปรีชญา แม้นมินทร์ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นภวรรณ ตันติเวชกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค่านิยมของ เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เอ็กซ์และวาย โดยใช้การ วิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่กันไป ประกอบด้วยขั้นตอนการวิจัย 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่หนึ่ง คือการพัฒนาเครื่องมือวัดค่านิยมไทย ซึ่งพัฒนามาจาก 3 แหล่งข้อมูลคือ แหล่งข้อมูล เอกสารเกี่ยวกับค่านิยม แหล่งข้อมูลผู้ทรงคุณวุฒิ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ทรงคุณวุฒิด้านค่านิยม และพฤติกรรมผู้บริโภค 9 ท่าน และแหล่งข้อมูลประชาชน กรุงเทพมหานครทั่วประเทศ จากการสัมภาษณ์เปิดประชาชน เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เอ็กซ์และวาย เจเนอเรชันละ 150 คน จากนั้นนำข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทั้งสาม มาจัดทำ เครื่องมือวัดค่านิยม

ขั้นตอนที่ 2 คือการศึกษาค่านิยมของเจเนอเรชัน เบบี้บูมเมอร์ เอ็กซ์และวาย ด้วยวิธีวิจัยเชิงสำรวจ จำนวน 1,299 ชุด ประกอบด้วยเจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ 438 ชุด เจเนอเรชันเอ็กซ์ 431 ชุด และเจเนอเรชันวาย 430 ชุด เพื่อสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมไทยโดยเครื่องมือ วัดค่านิยมไทยฉบับนี้ ประกอบด้วยค่านิยมจุดหมาย ปลายทางไทย 34 ข้อ และค่านิยมวิถีปฏิบัติไทย 50 ข้อ จากนั้นได้นำข้อมูลจากงานวิจัยเชิงสำรวจชิ้นนี้ มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและใช้สถิติวิเคราะห์ เชิงอนุมานการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างของค่านิยมในแต่ละ เจเนอเรชันด้วย

ผลการวิจัยพบว่า เจเนอเรชันที่ต่างกันมีค่านิยม ที่ต่างกันทั้งในแง่ของลำดับและคะแนน อย่างไรก็ตาม เจเนอเรชันมีค่านิยมบางค่านิยมที่อยู่ในห้าอันดับแรก และห้าอันดับสุดท้าย ใกล้เคียงกัน โดยผลการวิจัยพบ ร่องรอยของค่านิยมห้าอันดับแรกว่าเป็นค่านิยมที่มี อยู่ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน อย่างไรก็ตามผลการวิจัย ค่านิยมห้าอันดับสุดท้ายได้แสดงให้เห็นถึงร่องรอย ค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือค่านิยมไทยที่เคย

มีความสำคัญและแสดงถึงความเป็นไทยในอดีต ได้ กลับกลายมาอยู่ในห้าอันดับสุดท้ายในปัจจุบัน

คำสำคัญ: ค่านิยม ค่านิยมไทย เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอ็กซ์ เจเนอเรชันวาย

บทนำ

Rokeach (1973) ให้คำจำกัดความว่า“ค่านิยม” เป็น ความเชื่อแบบใดแบบหนึ่งที่แต่ละคนยึดถือซึ่งมีผล ต่อการเลือกที่จะกระทำอย่างไรอย่างหนึ่งมากกว่า อีกอย่างหนึ่ง โดยค่านิยมนั้นเหมือนกันกับความเชื่อ คือ ประกอบด้วยความรู้ ความรู้สึกและพฤติกรรม ดังนั้น ค่านิยมจึงสัมพันธ์กับทุกสิ่งที่อยู่รอบตัวของแต่ละคน และใช้เป็นมาตรฐานในการตัดสินใจตัดสินพฤติกรรมของแต่ละ บุคคลว่าสิ่งใดเลวหรือดี เพราะลำดับค่านิยมที่ต่างกัน ทำให้แต่ละคนมีจุดมุ่งหมายและมีการตัดสินใจ ที่แตกต่างกันไป

ค่านิยมถือเป็นบรรทัดฐานที่จะชี้นำพฤติกรรมทาง สังคม การเมือง และศาสนาโดยมีอิทธิพลต่อการแสดงออก และการประเมินของแต่ละคน รวมถึงการเปรียบเทียบ ระหว่างตนเองกับคนอื่น และการให้เหตุผลพฤติกรรมของ ตนเอง ค่านิยมจึงเป็นตัวแทนความคิดของความต้องการ มีความเป็นระบบที่เกี่ยวข้องกันโดยจะคงอยู่ตลอดชีวิต ของคน แต่อย่างไรก็ดีจะได้รับการจัดลำดับในแต่ละช่วง ชีวิตตามความต้องการของบุคคลในช่วงนั้นๆ ทั้งนี้ค่านิยม อาจเกิดการเปลี่ยนแปลงได้เนื่องจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ หรือสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไป (Rokeach, 1973)

การศึกษาถึงระบบค่านิยมจึงถือเป็นการศึกษาลักษณะ ทางจิตวิทยาและพฤติกรรมผู้บริโภค เพื่อประโยชน์ทาง ด้านธุรกิจและสังคม

Rokeach Value Survey-Terminal (RVS-T) และ Rokeach Value Survey-Instrumental (RVS-I) เป็น เครื่องมือวัดค่านิยมของ Rokeach ที่นักวิจัยทั่วโลกต่าง ยอมรับและนำไปใช้ในการวิจัยเพื่อศึกษาความเข้าใจ พื้นฐานทางด้านสังคม ทางความคิด และ วัฒนธรรมของ ประเทศตนเอง

ในประเทศไทย สุนทรื โคมิน ได้นำเครื่องมือด้านค่านิยมของ Rokeach มาปรับใช้และจัดทำเครื่องมือวัดค่านิยมไทย ในการวิจัยหัวข้อ “รายงานการวิจัยเรื่องค่านิยมและระบบค่านิยมไทย: เครื่องมือในการสำรวจวัด” (สุนทรื โคมิน และสนิท สมักรการ, 2522) โดยเครื่องมือวัดค่านิยมไทยของ สุนทรื โคมิน เป็นมาตรวัดที่ได้รับการยอมรับและได้รับความเชื่อถือที่สามารถสะท้อนถึงค่านิยมไทยได้เป็นอย่างดี หากแต่ค่านิยมมีการเปลี่ยนแปลงตามช่วงเวลา และการจัดทำเครื่องมือวัดดังกล่าวจัดทำมาแล้วเป็นเวลาเกือบ 40 ปี แล้วความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีส่งผลให้บริบทประเทศไทยในช่วงเวลานั้นต่างจากบริบทในปัจจุบันมากมายทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือด้านการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีการสื่อสาร

ซึ่งเมื่อมองในแง่พฤติกรรมของผู้บริโภคปัจจุบันจะพบว่าความสะดวกสบายจากเทคโนโลยีทำให้ผู้บริโภคคนไทยยุคใหม่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ง่ายและเอาแต่ใจตัวเอง โดยผู้บริโภคแห่งยุค 2557 ได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นคนที่มีทั้งความเป็นปัจเจกชนและความเป็นสังคมหมู่ ซึ่งหมายถึงมีความสนใจความเชื่อ ทศนคติ และตรรกะที่คล้ายคลึงกันเป็นกลุ่มและแสดงออกถึงความเป็นกลุ่มก้อนผ่านสัญลักษณ์ต่างๆ เช่น โลโก้รูป Profile หรือมีการแชร์บทความการกดไลค์ Fanpage และการแสดงมุมมองของกลุ่มของตนเพิ่มมากขึ้น (Brand Buffet Team, 2014)

ผู้วิจัยจึงจัดทำเครื่องมือวัดค่านิยมที่ประกอบด้วยตัวแปรค่านิยมในปัจจุบันขึ้นเพื่อใช้ศึกษาและเปรียบเทียบค่านิยม ของเจนเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอ็กซ์ และ เจเนอเรชันวาย เนื่องจากเจนเนอเรชันทั้งสามอยู่ในวัยทำงาน ตั้งแต่ผู้เริ่มเข้าทำงานจนถึงตำแหน่งผู้บริหาร โดยแนวคิดเชิงเจนเนอเรชันเชื่อว่า บุคคลที่เกิดในช่วงเวลาเดียวกันนั้น จะมีประสบการณ์ร่วมกันทางสังคมและทำให้มีค่านิยมร่วมกัน และเนื่องจากประสบการณ์และค่านิยมของบุคคลในแต่ละเจนเนอเรชันอยู่ในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ค่านิยมการแสดงออก การมองโลก

วิธีการดำเนินชีวิต ทศนคติ และการใช้สื่อของคนในแต่ละเจนเนอเรชัน มีความแตกต่างกันด้วย (Evans, Jamal, & Foxall, 2006; Ryder, 1965; Twenge, Campbell, Hoffman, & Lance, 2010)

คนทั้ง 3 เจเนอเรชันนี้เป็นตัวจักรสำคัญในการพัฒนาประเทศ เป็นวัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจ อีกทั้งเป็นกลุ่มคนที่มีอำนาจในการจับจ่ายใช้สอยสูง และยังเป็นกลุ่มคนส่วนใหญ่ในประเทศไทยอีกด้วย โดยประเทศไทยกำหนดอายุของคนวัยทำงานคือ 15-59 ปี (อัลพา รีเสิร์ช, 2543) ซึ่งก็คือคนในเจนเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอ็กซ์ และ เจเนอเรชันวาย โดยจากสถิติ ณ เดือนธันวาคม 2553 ระบุว่าประเทศไทยมีประชากรจำนวน 63,878,267 คน ("รายงานสถิติจำนวนประชากร และบ้าน ทั่วประเทศ และรายจังหวัด ณ เดือน ธันวาคม พ.ศ.2553," ม.ป.ป.) โดยในแต่ละปี มีสถิติประชากรวัยทำงานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 65.9 ในปี 2543 เป็นร้อยละ 67.1 ในปี 2552 และคาดว่าจะมีจำนวนร้อยละ 66.0 ในปี 2558 ("แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550-2554)", ม.ป.ป.)

ดังนั้น กล่าวโดยสรุปคือเนื่องจากแนวคิดค่านิยมเป็นตัวกำหนดทิศทางการรับรู้ความคิดการแสดงออกและการกระทำของแต่ละบุคคล จึงถือเป็นแนวคิดทางจิตวิทยาซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นผู้บริโภคในปัจจุบันและจากสังคมและเทคโนโลยียุคใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมทำให้ค่านิยมเปลี่ยนแปลงไป ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาค่านิยม ของคน 3 เจเนอเรชัน ได้แก่ เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอ็กซ์ และ เจเนอเรชันวาย ซึ่งต่างก็เป็นเจนเนอเรชันขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ เพื่อศึกษาค่านิยมของผู้บริโภคไทย เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เอ็กซ์ และวายไทย

นิยามศัพท์

ค่านิยม หมายถึง ความเชื่อสำคัญที่คงอยู่และมีผลทำให้เลือกที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ค่านิยมเป็นพื้นฐานของความคิดและการสร้างตนเองของแต่ละคน ใช้เป็นกฎในการนำทางชีวิตของแต่ละคน โดยลำดับค่านิยมที่ต่างกันทำให้แต่ละคนมีจุดมุ่งหมายและความปรารถนาที่มีความสำคัญแตกต่างกันไป เป็นตัวกำหนดทิศทาง การรับรู้ ความคิด การแสดงออก และการกระทำของแต่ละบุคคลและถือเป็นแก่นที่จำเป็นต่อการเข้าใจวัฒนธรรมหนึ่งๆ

งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดค่านิยมของ Rokeach (1973) และค่านิยมไทยตามแบบของสุนทรีย์ โคมินและสนิท สมักรการ (2522) เป็นต้นแบบ ประกอบด้วย

- ค่านิยมจุดหมายปลายทาง คือ ปลายทางของชีวิตที่พึงปรารถนา ไม่ว่าจะเป็จุดหมายปลายทางเพื่อส่วนตัวหรือเพื่อส่วนรวม (end-states of existence)

- ค่านิยมวิถีปฏิบัติ คือ วิธีการประพฤติที่พึงปรารถนา ซึ่งเป็นค่านิยมที่ชี้นำพฤติกรรมในทุกๆ วัน (Mode of conduct)

เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ หมายถึง ผู้ที่เกิดในช่วง ค.ศ. 1946-1964 หรือ พ.ศ. 2489 – 2507 ช่วงปลายสงครามโลกครั้งที่ 2 มีความเป็นอิสระสูง ชอบแสดงออก มองโลกในแง่ดี มีทัศนคติเกี่ยวกับสังคมในแบบของตน และปฏิเสธค่านิยมของรุ่นพ่อ แม่ คนเจเนอเรชันนี้อธิบายตนเองผ่านอาชีพการงาน ทำงานเต็มที่โดยต้องการผลงานที่ชัดเจน ยอมรับผู้บังคับบัญชาและต้องการที่จะอยู่ในหน่วยงานเป็นเวลานาน และมีความคุ้นเคยเป็นอย่างดีกับสื่อมวลชน

เจเนอเรชันเอ็กซ์ หมายถึง ผู้ที่เกิดระหว่างปีค.ศ. 1965 – 1980 หรือระหว่างปีพ.ศ. 2508 – 2523 เป็นเจเนอเรชันที่เกิดมาพร้อมความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความคิดแบบโลกาภิวัตน์ เติบโตมากับโทรทัศน์และคอมพิวเตอร์ เป็นเจเนอเรชันที่ต้องการเป็นอิสระ เปิดรับความแตกต่างและชื่นชมความเป็นเอกเทศ

ต้องการความสมดุลระหว่างชีวิตและการงาน และครอบครัวมาก่อนอย่างอื่น

เจเนอเรชันวาย หมายถึง ผู้ที่เกิดระหว่างปีค.ศ. 1981-2000 หรือระหว่างปีพ.ศ. 2524-2543 มีความเคารพความหลากหลายทางวัฒนธรรม สนใจในเรื่องราวของสังคม และเกิดมาพร้อมกับวิทยาการสมัยใหม่ จึงมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อหลายชนิดสามารถทำกิจกรรมหลายอย่างได้ในเวลาเดียวกัน มั่นใจในตัวเอง มีความสามารถด้านธุรกิจ เจเนอเรชันนี้ใจกว้าง มองโลกในแง่ดี มีจุดมุ่งหมาย และมีแรงจูงใจในการประสบความสำเร็จ ต้องการเป็นที่ยอมรับของเพื่อนฝูงและสร้างความเป็นตัวตนผ่านภาพลักษณ์ ต้องการติดต่อสื่อสารกับเพื่อนฝูงและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม รวมทั้งสังคมออนไลน์

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยม

แนวคิดเรื่องค่านิยมเป็นแนวคิดหลัก (core concept) ของสาขาวิชาต่างๆ ทางสังคมศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นสังคมวิทยา มานุษยวิทยา จิตวิทยา จิตแพทย์ รัฐศาสตร์ การศึกษา ประวัติศาสตร์ หรือเศรษฐศาสตร์ ล้วนแล้วแต่สนใจศึกษา ค่านิยม เพื่อนำมาช่วยอธิบายพฤติกรรมมนุษย์ เพราะแนวคิดเชิงค่านิยมเป็นตัวแปรซ้อน (Intervening Variable) ที่สามารถรวมเอาสาขาต่าง ๆ ที่สนใจศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ มาอยู่ที่จุดเดียวกันได้ (สุนทรีย์ โคมินและสนิท สมักรการ, 2522)

คำจำกัดความของค่านิยม

Hofmann (2009) ได้รวบรวม และ สรุปคำจำกัดความของค่านิยมจากนักวิจัยมากมาย เช่น Rokeach, Ball-Rokeach, Rokeach, และ Grube ในปี 1984 และของ Alwin และ Krosnick ในปี 1985 และ Super และ Harkness ในปี 1997 โดยสรุปว่า ค่านิยมถือเป็นแก่นหรือสิ่งจำเป็นต่อการเข้าใจในพื้นฐานทางสังคม ทางความคิด การสร้างตนเอง และคนอื่นๆ บนพื้นฐานว่าแต่ละคนมีความต้องการที่แตกต่างกัน โดยนักวิจัยเกี่ยวกับค่านิยมได้ให้คำจำกัดความของค่านิยมดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมของ Rokeach

Rokeach (1973) ให้คำจำกัดความคำว่า “ค่านิยม” (Value) และ “ระบบค่านิยม” (Value System) ไว้ว่า “ค่านิยม” คือความเชื่อสำคัญที่คงอยู่ เป็นความเชื่อในแบบใดแบบหนึ่งซึ่งมีผลทำให้เลือกที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งมากกว่าอีกอย่างหนึ่ง ทั้งการกระทำที่เป็นส่วนตัวและการกระทำเพื่อส่วนรวม ส่วน “ระบบค่านิยม” นั่นก็คือการจัดระบบค่านิยมเหล่านั้นนั่นเอง

Rokeach แบ่งค่านิยมเป็นสองประเภท ได้แก่ ค่านิยมจุดหมายปลายทาง (Terminal Values) และค่านิยมวิถีปฏิบัติ (Instrumental Values) โดยค่านิยมแต่ละประเภทประกอบด้วย 18 ค่านิยมย่อย Rokeach (1973, as cited in Murphy Jr, Mujtaba, Manyak, Sungkhawan, & Greenwood, 2010) อธิบายว่าค่านิยมที่ได้รับการเรียงลำดับ 1-5 คือค่านิยมที่สำคัญที่สุด (Most important) ค่านิยมที่ได้รับการเรียงลำดับ 6-13 ถือว่ามีความสำคัญปานกลาง (Moderately important) และค่านิยมที่ได้รับการเรียงลำดับ 14-18 ถือว่าไม่สำคัญ (Unimportant) หรือในอีกแง่มุมหนึ่งสามารถสรุปได้ว่า ค่านิยม 5 อันดับแรก คือค่านิยมที่สำคัญที่สุด และค่านิยม 5 อันดับสุดท้ายถือว่า เป็นค่านิยมที่ไม่สำคัญ

ค่านิยมจุดหมายปลายทาง

ค่านิยมจุดหมายปลายทาง เป็นค่านิยมที่เน้นที่ปลายทางของชีวิตที่พึงปรารถนา ไม่ว่าจะ เป็นจุดหมายปลายทางเพื่อส่วนตัวหรือเพื่อส่วนรวม มี 18 ค่านิยม ได้แก่ “การมีชีวิตที่สบายพอควร” “ความสำเร็จในชีวิต” “การมีชีวิตที่ตื่นเต็น” “ความสุขในชีวิตครอบครัว” “ความรักอิสระเสรี” “ความสุข” “ความสงบสุขทางใจ” “การมีคนรัก” “ความสุขสำราญ” “ความภาคภูมิใจในตนเอง” “การได้รับความยกย่องในสังคม” “การมีมิตรที่ดี” “ความเป็นปราชญ์ เป็นผู้รู้ดี” “การช่วยเหลือผู้อื่น” “โลกที่มีสันติสุข” “โลกที่มีความงามตามธรรมชาติ” “ความเสมอภาค” “ความมั่นคงของประเทศชาติ”

ค่านิยมวิถีปฏิบัติ

ค่านิยมวิถีปฏิบัติ คือ วิธีการประพฤติที่พึงปรารถนา

ซึ่งเป็นค่านิยมที่ชี้นำพฤติกรรมในทุกๆ วัน (Abraham, 1998) ค่านิยมวิถีปฏิบัติมี 18 ค่านิยม ได้แก่ “ความร่าเริงเบิกบานใจ” “ความสะอาด” “ความกล้า” “การให้อภัย” “ความมีน้ำใจเมตตาอารี” “ความซื่อสัตย์” “ความรักใคร่” “ความอ่อนน้อมเชื่อฟัง” “ความสุภาพ” “ความทะเยอทะยาน” “การมีใจกว้าง” “การมีความสามารถ” “ความคิดสร้างสรรค์” “การเป็นตัวของตัวเอง” “ความฉลาด” “การมีตรรกะ” “ความรับผิดชอบ” และ “การบังคับตัวเอง”

ค่านิยมไทย

สังคมไทย เป็นสังคมที่มีลักษณะโครงสร้างแบบหลวมๆ และมีเอกลักษณ์คือบุคคลสามารถเลือกกระทำในสิ่งที่พอใจได้ ซึ่งมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดีคือผู้ที่ทำผิดหรือแหกแนวก็ยังสามารถจะอยู่ในสังคมได้ แต่ข้อเสียคือทำให้สังคมขาดระเบียบวินัย (สุพัตรา สุภาพ, 2528) ทั้งนี้ สุนทรื โคมิน และสนธิ สมัครการ (2522) ได้นำค่านิยมของ Rokeach มาเป็นต้นแบบเพื่อศึกษาค่านิยมและระบบค่านิยมไทย ซึ่งทำการเก็บข้อมูลในปลายปี พ.ศ. 2520 ถึงต้นปี พ.ศ. 2521 และตีพิมพ์เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2522 โดยค่านิยมไทยของ สุนทรื โคมิน ประกอบด้วยค่านิยมจุดหมายปลายทาง ทั้งหมด 20 ค่านิยม และค่านิยมวิถีปฏิบัติ ทั้งหมดมี 23 ค่านิยม

นอกจาก สุนทรื โคมินแล้ว ค่านิยมที่ประเทศไทยกำลังรณรงค์ให้ถือปฏิบัติ คือ ค่านิยมหลักคนไทย 12 ประการ โดย พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มอบนโยบายให้ทุกหน่วยงานนำไปปฏิบัติ ทั้งนี้ ดร.กมล รอดคล้าย เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.) กล่าวว่าตั้งแต่ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2557 เป็นต้นไป โรงเรียนในสังกัดตั้งแต่ ป.1-ม.6 จะต้องสามารถท่องจำและปฏิบัติค่านิยมดังกล่าวได้ โดยค่านิยม 12 ประการของคนไทย คือ

หนึ่งการรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

สองการมีความซื่อสัตย์ เสียสละ และอดทน

สามการมีความกตัญญูต่อบิดามารดา

สี่การมีความสนใจใฝ่เล่าเรียน

ห้การรักษาวัฒนธรรมประจำชาติ
หกการรักษาศีลธรรมและรักษาศาสนา
เจ็คการเรียนรู้อธิปไตยของประชาชน
แปดการรักษาระเบียบวินัยและกฎหมายไทย
เก้าการปฏิบัติตามพระราชดำรัส
สิบการมีความพอเพียง
สิบเอ็ดการมีความเข้มแข็งทั้งกายและใจ
สิบสองการคิดเพื่อส่วนรวม (ไทยรัฐออนไลน์, 2557)
ความเปลี่ยนแปลงค่านิยม

Rokeach (1973)ระบุว่า ความแตกต่างทางด้านสังคมและประสบการณ์ทางวัฒนธรรมจะทำให้บุคคลมีระบบค่านิยมที่ต่างกันไป โดยสามารถเปลี่ยนแปลงลำดับค่านิยมในแต่ละช่วงชีวิตตามความต้องการของบุคคลในช่วงนั้นๆ นอกจากนี้ ค่านิยมยังเปลี่ยนแปลงได้เนื่องจากบริบททางสังคม เช่น ปัจจัยทางเศรษฐกิจ หรือสถานการณ์สำคัญๆ บางอย่าง สงครามและความสงบ การเหยียดผิว การเหยียดเพศ และระบบสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับเจเนอเรชัน

แนวคิดเกี่ยวกับเจเนอเรชัน เชื่อว่า บุคคลที่เกิดในช่วงเวลาเดียวกันนั้นมีประสบการณ์ร่วมกันทางสังคมและพบเจอปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน จึงทำให้บุคคลในเจเนอเรชันเดียวกันมีค่านิยมร่วมกัน (Common Value) โดยปกติแล้วระยะเวลาการแบ่งระหว่างเจเนอเรชันประมาณ 20 ปี (Evans et al., 2006) เนื่องจากประสบการณ์และค่านิยมของบุคคลในแต่ละเจเนอเรชันอยู่ในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน (Evans et al., 2006; Ryder, ; Twenge et al., 2010) ส่งผลให้ค่านิยมการแสดงออก การมองโลก วิถีการดำเนินชีวิต ทัศนคติและการใช้สื่อของคนในแต่ละเจเนอเรชัน มีความแตกต่างกันด้วย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือวัดค่านิยมไทย และขั้นตอนการศึกษาค่านิยม และการใช้สื่อของเจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เอ็กซ์และวาย โดยมีกระบวนการในการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาเครื่องมือวัดค่านิยมไทย

ขั้นตอนนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ 3 แหล่ง แหล่งข้อมูลแหล่งที่หนึ่ง คือ การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับค่านิยมโดยใช้ค่านิยมต้นแบบของ Rokeach (1973) สุนทรื โคมิน (2522) และค่านิยมหลักคนไทย 12 ประการ โดย พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มอบนโยบายให้ทุกหน่วยงานนำไปปฏิบัติ เพื่อเป็นเครื่องมือวัดค่านิยมตั้งต้น แหล่งข้อมูลแหล่งที่สองและสามคือ การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการสัมภาษณ์ปลายเปิดค่านิยมจุดหมายปลายทางและค่านิยมวิถีปฏิบัติของประชาชนทั่วไป เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เอ็กซ์และวาย แล้วนำข้อมูลจากทั้งสามแหล่งมารวบรวมเป็นเครื่องมือวัดค่านิยมไทย ขั้นตอนนี้รวบรวมข้อมูล เป็นดังนี้

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรวัดค่านิยมสากลและค่านิยมไทย โดยในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำมาตรวัดค่านิยมของ Rokeach (1973) และมาตรวัดค่านิยมไทยตามแบบของสุนทรื โคมิน (2522) เป็นต้นแบบ จากนั้นนำมาตรวัดค่านิยมสากลที่มีความใกล้เคียงกับมาตรวัดต้นแบบ ได้แก่ มาตรวัด LOV (1988) มาผนวกโดยผนวกค่านิยมไทย 12 ประการ (2557) เข้ามาไว้ในเครื่องมือวัดด้วย เนื่องจากมีบริบทสมัยใหม่ และสามารถแบ่งได้เป็นค่านิยมจุดหมายปลายทาง และค่านิยมวิถีปฏิบัติ

2. การศึกษาค่านิยมไทย โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ทรงคุณวุฒิเป็นรายบุคคล ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน เป็นนักวิชาการ 4 ท่าน และนักวิชาชีพ 5 ท่าน แล้วนำข้อมูลทั้งสองส่วนมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องมีคุณสมบัติดังนี้คือ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์และเป็นที่ยอมรับในศาสตร์พฤติกรรม ผู้บริโภคไทย ค่านิยมและวัฒนธรรมไทย และเจเนอเรชัน เช่น นักวิชาการ ผู้บริหารในองค์กร วิทยากร นักวิจัยที่มีงานเขียนหรือหนังสือเกี่ยวกับแนวความคิดด้านค่านิยม ที่เป็นที่ยอมรับ

ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักวิชาการมี 4 ท่าน ได้แก่

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤตินี ณัฐวุฒิสวัสดิ์ อาจารย์ประจำสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาดและพฤติกรรมผู้บริโภคไทย อีกทั้งเป็นกรรมการมูลนิธิเพื่อคนไทยที่ทำงานเกี่ยวข้องกับคนไทย โดยเน้นกิจกรรมการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของคนไทย

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัตยา ไทควณิชย์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการโฆษณา ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้สอนวิชาพฤติกรรมผู้บริโภค ทำวิจัยเรื่องเจเนอเรชั่น ตลอดจนเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาดูแลวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับเจเนอเรชั่นหลายเล่ม

3) ศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ สถาปิตานนท์ คณบดีคณะนิเทศศาสตร์ และอาจารย์ประจำสาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำงานวิจัยด้านการสื่อสารเพื่อการพัฒนาสังคมไทย และเป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย ทำวิจัย ตลอดจนเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ดูแลวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับนิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. อาจารย์ ดร.มาลินวิษา ศักดิ์ยกร อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรมนุษย์ จัดอบรมและเป็นวิทยากรพิเศษ ในเรื่องการจัดการทรัพยากรมนุษย์ เจเนอเรชั่นในองค์กร รวมถึงค่านิยมและบุคลิกภาพ ของแต่ละเจเนอเรชั่น

ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักวิชาชีพมี 5 ท่าน ได้แก่

1) คุณณฤดี คริสทานินท์ Executive Director, Eureka International Co., Ltd. ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการให้คำปรึกษาองค์กรต่างๆ ผู้ทำงานด้านพฤติกรรมผู้บริโภค และมีประสบการณ์ตรงในการทำงานกับเจเนอเรชั่นต่างๆ

2) คุณบังอร สุวรรณมงคล MD and Founder, Humming birds Research & Marketing Consultant ผู้ทำงานด้าน consumer insight กับทุกเจเนอเรชั่น รวมถึง

การวางกลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยมีประสบการณ์กว่า 20 ปี

3) คุณณภัศ ศิริสรารุง Leadership Practice Lead, Aon Thailand ผู้ทำงานเกี่ยวกับการให้การอบรม รวมถึงเผยแพร่ผลงานวิจัยเรื่องค่านิยมและเจเนอเรชั่นในที่ทำงานให้แก่หน่วยงานต่างๆ

4) ดร. ณัฐวีร์ ณีว มาวิจักขณ์ Head of Digital Strategy and Corporate Communication, Group M (MInteraction) ผู้ทำงานวิจัย และเผยแพร่งานวิจัยเกี่ยวกับผู้บริโภคเจเนอเรชั่นต่าง ๆ ของไทย เช่น Live like a 60s ซึ่งเกี่ยวข้องกับเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ และ Confidently beautiful ซึ่งเกี่ยวข้องกับเจเนอเรชั่นวาย เป็นต้น

5) คุณกิตติพงษ์ วีระเดชะ Chief Strategy & Innovation Officer, Energy, Y&R ผู้ทำงานวิจัย และเผยแพร่งานวิจัยเกี่ยวกับ consumer insight พฤติกรรมผู้บริโภค รวมถึงการใช้สื่อของผู้บริโภคไทย

3. ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจค่านิยมจุดหมายปลายทางและวิถีปฏิบัติ ที่คนไทยยึดถือ โดยจัดทำการสัมภาษณ์ปลายเปิดประชาชนกรุงเทพทั่วไป เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ และเจเนอเรชั่นวาย เจเนอเรชั่นละ 150 คน รวมเป็น 450 คน จาก 10 เขตทั่วกรุงเทพมหานคร

4. ผู้วิจัยได้นำค่านิยมที่ได้จากแหล่งข้อมูล ทั้งสามส่วนคือ ค่านิยมจากการศึกษาเอกสารด้านค่านิยม ค่านิยมจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และค่านิยมจากบุคคลทั่วไป เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เอ็กซ์และวาย มาทำการรวบรวมและตรวจสอบความชัดเจนในการใช้ภาษากับอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำไปตรวจสอบความเที่ยงและความเชื่อมั่น โดยทำการทดสอบก่อนใช้แบบสอบถาม (Pre-Test) กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ของงานวิจัยหลักจำนวน 110 ชุด แบ่งเป็นเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ 49 ชุด เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ 30 ชุด และเจเนอเรชั่นวาย 31 ชุด ได้ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์อัลฟาของค่านิยมจุดหมายปลายทางที่ระดับ 0.901 และค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์อัลฟาของค่านิยมวิถีปฏิบัติที่ระดับ 0.946

จากนั้นนำผลการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างแบบสอบถามค่านิยมไทย ซึ่งประกอบด้วยค่านิยม 2 ส่วนคือค่านิยม วิถีปฏิบัติ และค่านิยมจุดหมายปลายทาง โดยเครื่องมือวัดเบื้องต้นเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับค่านิยมไทย ประกอบด้วยค่านิยมจุดหมายปลายทางและค่านิยมวิถีปฏิบัติ โดยเป็นเครื่องมือวัดแบบ 7-Pointed Likert scale ตามแบบของ Munson และ McIntyre (1978) ซึ่งคำถามค่านิยมวิถีปฏิบัติไทยมี 34 ข้อ และค่านิยมจุดหมายปลายทางไทยมี 50 ข้อ มีเกณฑ์ในการวัดค่าตัวแปรคือ สำคัญอย่างยิ่งยวด 7 คะแนน ไปจนถึงไม่สำคัญอย่างยิ่งยวด 1 คะแนน

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาระบบค่านิยมของผู้บริโภค
เจนเนอร์ชันเบบี้บูมเมอร์ เอ็กซ์และวายโดยประชากรในการวิจัยเชิงปริมาณในการศึกษารุ่นนี้คือ ประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร 10 เขต จาก 6 เขตการปกครองกรุงเทพมหานคร ที่มีการจัดเก็บภาษีโรงเรือนมากที่สุด เนื่องจากเป็นเขตเศรษฐกิจและมีความหลากหลายของกลุ่มประชากร โดยกำหนดเลือกกลุ่มกรุงเทพกลาง 2 เขต คือ เขตราชเทวีและเขตห้วยขวาง กลุ่มกรุงเทพใต้ 2 เขต คือ เขตปทุมวันและเขตบางรัก กลุ่มกรุงเทพเหนือ 1 เขต คือ เขตจตุจักร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก 2 เขต คือ

เขตบางกะปิและเขตลาดกระบัง กลุ่มกรุงธนเหนือ 2 เขต คือ เขตบางกอกน้อยและเขตบางพลัด กลุ่มกรุงธนใต้ 1 เขต คือ เขตบางแค กำหนดกลุ่มตัวอย่างเขตละประมาณ 40 คน ต่อเจนเนอร์ชัน รวมทั้งหมด 1,200 (เจนเนอร์ชันละ 400 คน) ทั้งนี้สามารถเก็บแบบสอบถามได้จำนวน 1,299 ชุดประกอบด้วยผู้ที่เจนเนอร์ชันเบบี้บูมเมอร์ 438 ชุด ผู้ที่เป็นเจนเนอร์ชันเอ็กซ์ 431 ชุด และผู้ที่เป็นเจนเนอร์ชันวาย 430 ชุด

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือวัดค่านิยม มาทำการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research method) แบบวัดครั้งเดียว (Single cross-sectional design) และให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง (Self-administration) แล้วนำผลการเก็บข้อมูลค่านิยมจุดหมายปลายทาง และค่านิยมวิถีปฏิบัติไทย มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อประกอบการอธิบายข้อมูลลักษณะทางประชากรและค่านิยม และการวิเคราะห์ค่าสถิติ One-way ANOVA เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเจนเนอร์ชันทั้งสามในด้านค่านิยม

ผลการวิจัย

การพัฒนาเครื่องมือวัดค่านิยมจุดหมายปลายทางและค่านิยมวิถีปฏิบัติไทย

เครื่องมือวัดค่านิยมจุดหมายปลายทางประกอบด้วย 34 ข้อ คือ

No.	ค่านิยมจุดหมายปลายทางไทย
1.	การมีชีวิตที่สะดวกสบาย (มีงาน มีเงิน พอใช้ ไม่เดือดร้อน ไม่เจ็บป่วย)
2.	การมีชีวิตที่ตื่นเต้น มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
3.	การมีชีวิตที่สมบูรณ์ตามที่ใฝ่ฝัน
4.	การประสบความสำเร็จในชีวิตมีหน้าที่การงาน มีงานที่ดี มีชีวิตที่ดี
5.	การประสบความสำเร็จในชีวิตมีกิจการเป็นของตนเอง
6.	การเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีความรู้สึกคุ้นเคยและภูมิใจที่ได้อยู่ในสังคมนี
7.	การอยู่ในโลกและสังคมที่สงบสุข ปราศจากสงคราม
8.	การอยู่ในโลกและสังคมที่สวยงาม
9.	การอยู่ในโลกและสังคมที่มีสิ่งแวดล้อมที่ดี มีสมดุลทางธรรมชาติและปราศจากมลภาวะ
10.	การมีครอบครัวที่มั่นคง มีฐานะทางเศรษฐกิจและการเงินที่ดี

การพัฒนาเครื่องมือวัดค่านิยมจุดหมายปลายทางและค่านิยมวิถีปฏิบัติไทย (ต่อ)

No.	ค่านิยมจุดหมายปลายทางไทย
11.	การมีครอบครัวที่มีความสุข และอบอุ่น
12.	การที่สมาชิกในครอบครัวมีอนาคตที่ดี
13.	การมีความสามารถในการเลี้ยงดูบิดามารดา
14.	การมีลูกหลานคอยเลี้ยงดูเมื่อแก่ชรา
15.	การมีคนรัก การได้รับความรักความเข้าใจจากคนรัก
16.	การมีมิตรที่ดี
17.	การได้ช่วยเหลือผู้อื่น
18.	การมีความสุขสงบสุขทางใจ
19.	การหลุดพ้นสู่ชีวิตนิรันดร์
20.	การมีศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางใจ
21.	การมีความมั่นคงของประเทศชาติ
22.	ความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ
23.	การมีความเท่าเทียมกันในสังคม
24.	ความมีอิสระเสรีในการดำเนินชีวิต
25.	การมีความภาคภูมิใจในตนเอง รักในเกียรติ ศักดิ์ศรีและค่าของตน
26.	การมีความสามารถในการพึ่งตนเอง
27.	การมีความสุขสำราญในชีวิต
28.	ความเป็นปราชญ์
29.	การได้รับความยกย่องนับถือในสังคม
30.	การมีความกว้างขวางในสังคม
31.	ความมั่งมีเงินทองและวัตถุ
32.	การมีสุขภาพที่ดี
33.	การคงไว้ซึ่งความอ่อนเยาว์และดูดี
34.	ความสมดุลระหว่างงานและการใช้ชีวิต

จากผลการวิจัยจะเห็นเครื่องมือวัดค่านิยมจุดหมายปลายทางประกอบด้วย 34 ข้อ เป็นค่านิยมเดิมที่รวบรวมจากเอกสาร 22 ข้อ โดยค่านิยม 3 ข้อ ได้มีการปรับให้ทันสมัยขึ้น คือ

1. จากการมีคนรัก (การมีความรักและความเข้าใจอย่างใกล้ชิดกับเพศตรงข้าม) ปรับเป็นการมีคนรัก

2. การได้รับความรักความเข้าใจจากคนรัก และการช่วยเหลือผู้อื่น(ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน) ปรับเป็นความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือผู้อื่นและ

3. การเป็นส่วนหนึ่งของสังคมปรับเป็นการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีความรู้สึกคุ้นเคยและภูมิใจที่ได้อยู่ในสังคมนี้ นอกจากนี้ค่านิยมจุดหมายปลายทางใหม่ 12 ค่านิยม ได้แก่

1. การมีสุขภาพที่ดี
2. ความสมดุลระหว่างงานและการใช้ชีวิต
3. การคงไว้ซึ่งความอ่อนเยาว์และดูดี
4. การประสบความสำเร็จในชีวิตมีกิจการเป็นของตนเอง
5. การอยู่ในโลกและสังคมที่มีสิ่งแวดล้อมที่ดี มีสมดุลทางธรรมชาติและปราศจากมลภาวะ

6. การมีครอบครัวที่มั่นคง มีฐานะทางเศรษฐกิจ และการเงินที่ดี	9. การมีความสามารถในการพึ่งตนเอง
7. การที่สมาชิกในครอบครัวมีอนาคตที่ดี	10. การมีลูกหลานคอยเลี้ยงดูเมื่อแก่ชรา
8. การมีความสามารถในการเลี้ยงดูบิดามารดา	11. การหลุดพ้นสู่ชีวิตนิรันดร์
	12. ความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ

เครื่องมือวัดค่านิยมวิถีปฏิบัติไทยประกอบด้วย 50 ข้อคือ

No.	ค่านิยมวิถีปฏิบัติไทย
1.	ความทะเยอทะยาน (มุ่งงานหนัก เพื่อให้บรรลุถึงจุดหมาย)
2.	ความขยัน ทำงานอย่างจดจ่อ ตั้งใจ
3.	ความซื่อสัตย์ จริงใจ ตรงไปตรงมา
4.	ความสุภาพอ่อนน้อม
5.	ความรับผิดชอบ
6.	ความอดทนและการบังคับตัวเอง
7.	ความกล้าได้กล้าเสีย ชอบเผชิญความท้าทาย
8.	ความกล้าที่จะยื่นหยัดในสิ่งที่เชื่อ
9.	ความกล้าในการนำเสนอตนเอง
10.	ความมีอารมณ์ขัน ไม่ตึงเครียด
11.	ความร่าเริงเบิกบานใจ
12.	ความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ
13.	ความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย
14.	ความใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง
15.	ความพร้อมในการให้อภัย
16.	การเลือกคบเพื่อน
17.	ความสามัคคีกลมเกลียว
18.	การรักษาความลับสัญญา
19.	ความเคารพในความแตกต่างของผู้อื่น
20.	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือผู้อื่น
21.	การปฏิบัติต่อกันด้วยความรักและความห่วงใย
22.	การเชื่อฟังผู้ใหญ่และผู้มีประสบการณ์
23.	การพึ่งพาอาศัยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
24.	ความเสียสละ
25.	การคิดและทำเพื่อส่วนรวม
26.	ความเป็นตัวของตัวเอง
27.	ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในการทำงาน
28.	ความฉลาดและการมีการศึกษา
29.	การแสวงหาความรู้ใหม่ๆ
30.	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

เครื่องมือวัดค่านิยมวิถีปฏิบัติไทยประกอบด้วย 50 ข้อคือ (ต่อ)

No.	ค่านิยมวิถีปฏิบัติไทย
31.	ความมีเหตุผลและตรรกะ
32.	ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์
33.	ความยืดหยุ่น
34.	ความกตัญญูรู้คุณ
35.	ความสุภาพรอบคอบ
36.	ความอ่อนน้อมถ่อมตน
37.	การรักษาหน้าของตน (ไม่ยอมเสียหน้า)
38.	การรักษาหน้าใจผู้อื่น
39.	การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าเมื่อมีความขัดแย้ง
40.	การเคารพกฎหมาย
41.	ความยุติธรรม
42.	ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
43.	การปฏิบัติตามพระราชดำรัส
44.	การรักษาศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ
45.	ความสงบสำรวม ในการใช้ชีวิต
46.	ความพอเพียงในการใช้ชีวิต
47.	ความประหยัด อุดหนุน ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล
48.	การมีธรรมะประจำใจ (รู้จักปล่อยวาง ละอายต่อบาปและรักษาศีล)
49.	ความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม
50.	ความเชื่อเรื่องดวงชะตา โหราศาสตร์

จากผลการวิจัยจะเห็นเครื่องมือวัดค่านิยมวิถีปฏิบัติไทยประกอบด้วย 50 ข้อ เป็นค่านิยมเดิมที่รวบรวมจากเอกสาร 31 ข้อ โดยค่านิยม 1 ข้อได้มีการปรับให้ทันสมัยขึ้น คือ จากความกล้า (พร้อมที่จะยืนหยัดต่อสู้เพื่อความคิด ความเชื่อ ของตนในทุกเมื่อ) ปรับเป็น ความกล้าที่จะยืนหยัด ในสิ่งที่เชื่อและมีค่านิยมวิถีปฏิบัติใหม่ 19 ค่านิยม ได้แก่

1. การแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ
2. ความประหยัด อุดหนุน ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล
3. การมีธรรมะประจำใจ (รู้จักปล่อยวาง ละอายต่อบาปและรักษาศีล)
4. ความสามัคคีกลมเกลียว
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

6. การรักษาหน้าของตน (ไม่ยอมเสียหน้า)
7. ความยืดหยุ่น
8. การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าเมื่อมีความขัดแย้ง
9. ความสงบ สำรวมในการใช้ชีวิต
10. ความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม
11. ความเชื่อเรื่องดวงชะตา โหราศาสตร์
12. ความกล้าได้กล้าเสียชอบเผชิญความท้าทาย
13. ความกล้าในการนำเสนอตนเอง
14. การรักษาความมั่นใจสัญญา
15. ความเคารพในความแตกต่างของผู้อื่น
16. ความขยัน ทำงานอย่างจดจ่อ ตั้งใจ
17. ความอ่อนน้อมถ่อมตน
18. การเลือกคบเพื่อน
19. ความยุติธรรม

ลำดับของค่านิยม 5 อันดับแรกและค่านิยม 5 อันดับสุดท้าย จากผลการวิจัย สามารถรายงานลำดับของค่านิยม 5 อันดับแรกและค่านิยม 5 อันดับสุดท้ายตามคะแนน ค่าเฉลี่ย ได้ดังนี้

ค่านิยมจุดหมายปลายทาง

ค่านิยมจุดหมายปลายทางห้าลำดับแรกสำหรับ เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์มี 10 ค่านิยม คือ

1. ค่านิยมการมีชีวิตที่สะดวกสบาย (มีงาน มีเงิน พอกิน พอใช้ ไม่เดือดร้อน ไม่เจ็บป่วย) (5.79)
2. การมีความสามารถในการพึ่งตนเอง (5.75)
3. การมีความภาคภูมิใจในตนเอง รักในเกียรติ ศักดิ์ศรี และค่าของตน (5.75)
4. ค่านิยมการมีความสามารถในการเลี้ยงดูบิดามารดา (5.73)
5. การมีครอบครัวที่มีความสุข และอบอุ่น (5.73)
6. ค่านิยมการมีมิตรที่ดี (5.73)
7. การมีสุขภาพที่ดี (5.72)
8. การที่สมาชิกในครอบครัวมีอนาคตที่ดี (5.71)
9. การอยู่ในโลกและสังคมที่สงบสุข ปราศจาก สงคราม (5.71)
10. การมีความสุขสงบทางใจ (5.71)

ค่านิยมจุดหมายปลายทางห้าลำดับแรกสำหรับ เจเนอเรชันเอ็กซ์มี 9 ค่านิยม คือ

1. การมีชีวิตที่สะดวกสบาย (มีงาน มีเงิน พอกิน พอใช้ ไม่เดือดร้อน ไม่เจ็บป่วย) (5.62)
2. การที่สมาชิกในครอบครัวมีอนาคตที่ดี (5.59)
3. การมีความสามารถในการเลี้ยงดูบิดามารดา (5.57)
4. การอยู่ในโลกและสังคมที่มีสิ่งแวดล้อมที่ดี มีสมดุลทางธรรมชาติ ปราศจากมลภาวะ (5.57)
5. ค่านิยมการมีครอบครัวที่มีความสุข และอบอุ่น (5.56)
6. การมีครอบครัวที่มั่นคงมีฐานะทางเศรษฐกิจ และการเงินที่ดี (5.56)
7. การอยู่ในโลกและสังคมที่สงบสุข ปราศจาก สงคราม (5.52)

8. การมีความสุขสำราญในชีวิต (5.52)

9. การมีความสามารถในการพึ่งตนเอง (5.52)

สำหรับค่านิยมจุดหมายปลายทางห้าลำดับแรกของ เจเนอเรชันวายมี 6 ค่านิยม และมีค่านิยมสี่ลำดับแรก ที่เหมือนกับเจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ คือ

1. การมีชีวิตที่สะดวกสบาย (มีงาน มีเงิน พอกิน พอใช้ ไม่เดือดร้อน ไม่เจ็บป่วย) (5.80)
2. การมีความสามารถในการเลี้ยงดูบิดามารดา (5.71)
3. การที่สมาชิกในครอบครัวมีอนาคตที่ดี (5.67)
4. การมีครอบครัวที่มีความสุข และอบอุ่น (5.63)
5. ค่านิยมที่แตกต่างคือ การมีความสุขสำราญในชีวิต (5.63)
6. การมีคนรัก การได้รับความรักความเข้าใจจาก คนรัก (5.61)

จากค่านิยมข้างต้น จะเห็นได้ว่าถึงแม้ค่านิยมส่วนใหญ่ ของเจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอ็กซ์และ เจเนอเรชันวายมีความแตกต่างกันในด้านลำดับ แต่ อย่างไรก็ดีทั้งสามเจเนอเรชัน มีค่านิยมจุดหมายปลายทาง ที่อยู่ในห้าลำดับแรกเหมือนกันสี่ค่านิยม ได้แก่ ค่านิยม การมีชีวิตที่สะดวกสบาย (มีงาน มีเงิน พอกิน พอใช้ ไม่เดือดร้อน ไม่เจ็บป่วย) ค่านิยมการมีความสามารถในการ เลี้ยงดูบิดามารดา ค่านิยมการที่สมาชิกในครอบครัว มีอนาคตที่ดี และค่านิยมการมีครอบครัวที่มีความสุข และอบอุ่น

ทั้งนี้ทุกเจเนอเรชันให้คะแนนเฉลี่ยกับค่านิยมเกี่ยวกับ ครอบครัวสามค่านิยม คือ การมีความสามารถในการเลี้ยงดู บิดามารดา ($p=0.057$) การที่สมาชิกในครอบครัวมีอนาคต ที่ดี ($p=0.241$) และการมีครอบครัวที่มีความสุข และอบอุ่น ($p=0.087$) แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ให้คะแนนความสำคัญกับค่านิยมการมีชีวิตที่ สะดวกสบาย (มีงาน มีเงิน พอกิน พอใช้ ไม่เดือดร้อน ไม่เจ็บป่วย) ต่างกันโดยเจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์และ เจเนอเรชันวายให้ความสำคัญกับค่านิยมนี้มากกว่า เจเนอเรชันเอ็กซ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p=0.009$, $BB>X/ Y>X$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่านิยมจุดหมายปลายทางที่ทั้งสามเจนเนอร์ชัน ให้คะแนนเฉลี่ยคงอยู่ในห้าลำดับแรกเหมือนกัน

ค่านิยมจุดหมายปลายทาง	เบบี้บูมเมอร์			เอ็กซ์			วาย			F	P	Post hoc
	Rank	M	SD	Rank	M	SD	Rank	M	SD			
การมีชีวิตที่สะดวกสบาย (มีงาน มีเงิน พอกิน พอใช้ ไม่เคียดร้อน ไม่เจ็บป่วย)	1	5.79	1.06	1	5.62	1.00	1	5.80	0.94	4.715	0.009*	BB>X/ Y>X
การมีความสามารถในการเลี้ยงดูบิดามารดา	3	5.73	1.11	3	5.57	1.04	2	5.71	1.14	2.875	0.057	-
การที่สมาชิกในครอบครัวมีอนาคตที่ดี	5	5.71	1.11	2	5.59	1.10	3	5.67	1.14	1.424	0.241	-
การมีครอบครัวที่มีความสุข และอบอุ่น	3	5.73	1.10	4	5.56	1.07	4	5.63	1.14	2.442	0.087	-

จากคะแนนเฉลี่ย ค่านิยมจุดหมายปลายทางห้าลำดับท้ายสำหรับเจนเนอร์ชันเบบี้บูมเมอร์ คือ ค่านิยมอันดับที่ 20 ถึง 24 และมีทั้งหมด 5 ค่านิยม คือ การประสบความสำเร็จในชีวิตมีกิจการเป็นของตนเอง (5.47) การหลุดพ้นสู่ชีวิตนิรันดร์ (5.45) การมีความกว้างขวางในสังคม (5.41) ความมั่งมีเงินทองและวัตถุ (5.38) และค่านิยมลำดับสุดท้ายคือ การมีชีวิตที่ตื่นเต้น มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ (5.36)

ค่านิยมจุดหมายปลายทางห้าลำดับท้ายสำหรับเจนเนอร์ชันเอ็กซ์ คือค่านิยมอันดับที่ 17 ถึง 21 และมีทั้งหมด 9 ค่านิยม คือ ความเป็นปราชญ์ (5.33) การมีชีวิตที่สมบูรณ์ตามที่ใฝ่ฝัน (5.32) การคงไว้ซึ่งความอ่อนเยาว์และดูดี (5.32) ความมั่งมีเงินทองและวัตถุ (5.29) การมีความกว้างขวางในสังคม (5.29) การมีศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางใจ (5.29) การได้รับความยกย่องนับถือในสังคม (5.24) การมีชีวิตที่ตื่นเต้น มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ (5.23) และการหลุดพ้นสู่ชีวิตนิรันดร์ (5.23)

ค่านิยมจุดหมายปลายทางห้าลำดับท้ายสำหรับ

เจนเนอร์ชันวาย คือค่านิยมอันดับที่ 23 ถึง 27 และมีทั้งหมด 5 ค่านิยม คือ การได้รับความยกย่องนับถือในสังคม (5.32) การมีความมั่นคงของประเทศชาติ (5.31) การมีความกว้างขวางในสังคม (5.30) การมีศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางใจ (5.16) และค่านิยมลำดับสุดท้าย คือ การหลุดพ้นสู่ชีวิตนิรันดร์ (5.11)

ทั้งนี้มีค่านิยมจุดหมายปลายทางที่ทั้งสามเจนเนอร์ชัน ให้คะแนนเฉลี่ยคงอยู่ในห้าลำดับสุดท้ายเหมือนกันสองค่านิยม คือ การมีความกว้างขวางในสังคม และการหลุดพ้นสู่ชีวิตนิรันดร์ ทั้งนี้ ทุกเจนเนอร์ชันให้คะแนนเฉลี่ยค่านิยมการมีความกว้างขวางในสังคมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p=0.195$) แต่ให้คะแนนความสำคัญกับค่านิยมการหลุดพ้นสู่ชีวิตนิรันดร์ต่างกัน โดยเจนเนอร์ชันเบบี้บูมเมอร์ให้ความสำคัญกับค่านิยมดังกล่าว มากกว่าเจนเนอร์ชันเอ็กซ์และเจนเนอร์ชันวายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p=0.000$, $BB>X/ BB>Y$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบค่านิยมจุดหมายปลายทางที่ทั้งสามเจนเนอเรชั่น ให้คะแนนเฉลี่ยคงอยู่ในห้าลำดับแรกเหมือนกัน

ค่านิยมจุดหมายปลายทาง	เบบี้บูมเมอร์			เอ็กซ์			วาย			F	P	Post hoc
	Rank	M	SD	Rank	M	SD	Rank	M	SD			
การมีความกว้างขวางในสังคม	22	5.41	1.13	19	5.29	1.04	25	5.30	1.09	1.635	0.195	-
การหลุดพ้นสู่ชีวิตนิรันดร์	21	5.45	1.16	21	5.23	1.21	27	5.11	1.46	7.890	0.000*	BB>X/ BB>Y

ค่านิยมวิถีปฏิบัติ

ค่านิยมวิถีปฏิบัติห้าลำดับแรกสำหรับเจนเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์มี 7 ค่านิยม คือ ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ (5.88) การรักษาคำมั่นสัญญา (5.84) ความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ตรงไปตรงมา (5.83) และการปฏิบัติตามพระราชดำรัส (5.83) ความพร้อมในการให้อภัย (5.81) การเลือกคบเพื่อน (5.81) และความยุติธรรม (5.80)

ค่านิยมวิถีปฏิบัติห้าลำดับแรกสำหรับเจนเนอเรชั่นเอ็กซ์มี 5 ค่านิยม คือ ความรับผิดชอบ (5.69) ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ (5.66) ความกตัญญูรู้คุณ (5.65) ความยุติธรรม (5.64) และความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ตรงไปตรงมา (5.63)

ค่านิยมวิถีปฏิบัติห้าลำดับแรกสำหรับเจนเนอเรชั่นวายมี 6 ค่านิยม คือ ความทะเยอทะยาน (มุทำงานหนักเพื่อให้บรรลุถึงจุดหมาย) (5.66) ความอ่อนน้อมถ่อมตน (5.65) ความสุ่มรอบคอบ (5.64) ความขยัน ทำงานอย่างจดจ่อ ตั้งใจ (5.63) ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และพร้อมที่

จะให้ความช่วยเหลือผู้อื่น (5.63) และ ความกตัญญูรู้คุณ (5.62) ทั้งนี้คะแนนเฉลี่ยอันดับ 6 คือ ความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ตรงไปตรงมา (5.61)

จากค่านิยมข้างต้น จะเห็นได้ว่า ไม่มีค่านิยมวิถีปฏิบัติใดเลยในห้าลำดับแรกที่ทั้งเจนเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เจนเนอเรชั่นเอ็กซ์และเจนเนอเรชั่นวายยึดถือเหมือนกัน อย่างไรก็ตาม ค่านิยม ความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ตรงไปตรงมา ซึ่งถือเป็นอันดับ 6 ของเจนเนอเรชั่นวาย มีคะแนนห่างจากอันดับ 5 เพียง 0.01 คือ ความกตัญญูรู้คุณ ได้คะแนนค่าเฉลี่ย 5.62 ในขณะที่ความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ตรงไปตรงมาได้คะแนนค่าเฉลี่ย 5.61

ทั้งนี้ ทุกเจนเนอเรชั่นให้ความสำคัญกับค่านิยมความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ตรงไปตรงมาต่างกัน โดยเจนเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ให้ความสำคัญกับค่านิยมนี้มากกว่าเจนเนอเรชั่นเอ็กซ์และเจนเนอเรชั่นวายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p=0.004$, BB>X/ BB>Y) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่านิยมวิถีปฏิบัติที่ทั้งสามเจนเนอเรชั่น ให้คะแนนเฉลี่ยคงอยู่ในห้าลำดับแรกเหมือนกัน

ค่านิยมวิถีปฏิบัติ	เบบี้บูมเมอร์			เอ็กซ์			วาย			F	P	Post hoc
	Rank	M	SD	Rank	M	SD	Rank	M	SD			
ความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ตรงไปตรงมา	3	5.83	1.05	5	5.63	1.03	6	5.61	1.12	5.546	0.004*	BB>X/ BB>Y

ค่านิยมวิถีปฏิบัติห้าลำดับท้ายสำหรับเจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ คือค่านิยมอันดับที่ 24 ถึง 28 และมี 7 ค่านิยม คือ ความยืดหยุ่น (5.60) การรักษาน้ำของตม (ไม่ยอมเสียหน้า) (5.57) ความกล้าในการนำเสนอตนเอง (5.57) และความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม (5.55) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (5.53) การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าเมื่อมีความขัดแย้ง (5.53) ส่วนค่านิยมลำดับสุดท้าย คือ ความเชื่อเรื่องดวงชะตา โหราศาสตร์ (5.08)

ค่านิยมวิถีปฏิบัติห้าลำดับท้ายสำหรับเจเนอเรชันเอ็กซ์ คือค่านิยมอันดับที่ 22 ถึง 26 และมี 7 ค่านิยม คือ การพึ่งพาอาศัยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (5.42) ความสงบสำรวม ในการใช้ชีวิต (5.42) ความยืดหยุ่น (5.41) การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าเมื่อมีความขัดแย้ง (5.41) ถัดมาคือ ความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม (5.39) การเชื่อฟังผู้ใหญ่และผู้มีประสบการณ์ (5.34) และลำดับสุดท้าย คือ ความเชื่อเรื่องดวงชะตา โหราศาสตร์ (5.00)

ค่านิยมวิถีปฏิบัติห้าลำดับท้ายสำหรับเจเนอเรชันวาย คือค่านิยมอันดับที่ 27 ถึง 31 และมี 6 ค่านิยม คือ ความกล้าในการนำเสนอตนเอง (5.36) ความมีเหตุผลและตรรกะ (5.36) ถัดมาคือ การมีธรรมะประจำใจ (รู้จักปล่อยวาง

ละอายต่อบาปและรักษาศีล) (5.31) การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าเมื่อมีความขัดแย้ง (5.28) ความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม (5.23) และค่านิยมลำดับสุดท้ายคือ ความเชื่อเรื่องดวงชะตา โหราศาสตร์ (4.92)

สำหรับ เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอ็กซ์ และเจเนอเรชันวายแล้ว มีค่านิยมวิถีปฏิบัติ สามค่านิยมที่คงอยู่ในห้าลำดับสุดท้ายเหมือนกัน คือการหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าเมื่อมีความขัดแย้งความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม และความเชื่อเรื่องดวงชะตา โหราศาสตร์

โดยค่านิยมความเชื่อเรื่องดวงชะตา โหราศาสตร์ ถือเป็นค่านิยมที่มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละลำดับสุดท้ายของทุกเจเนอเรชันและเป็นค่านิยมที่แต่ละเจเนอเรชันให้คะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p=0.238$) ทั้งนี้ เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ให้ความสำคัญกับค่านิยมการหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าเมื่อมีความขัดแย้งมากกว่าเจเนอเรชันวายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p=0.007$, $BB>Y$) อีกทั้งยังให้ความสำคัญต่อค่านิยมความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมมากกว่าทั้งเจเนอเรชันเอกซ์และเจเนอเรชันวายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p=0.000$, $BB>X/BB>Y$) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบค่านิยมวิถีปฏิบัติที่ทั้งสามเจเนอเรชัน ให้คะแนนเฉลี่ยคงอยู่ในห้าลำดับสุดท้ายเหมือนกัน

ค่านิยมวิถีปฏิบัติ	เบบี้บูมเมอร์			เอ็กซ์			วาย			F	P	Post hoc
	Rank	M	SD	Rank	M	SD	Rank	M	SD			
การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าเมื่อมีความขัดแย้ง	27	5.53	1.16	23	5.41	1.14	29	5.28	1.20	5.040	0.007*	BB>Y
ความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม	26	5.55	1.23	24	5.39	1.14	30	5.23	1.22	7.867	0.000*	BB>X BB>Y
ความเชื่อเรื่องดวงชะตาโหราศาสตร์	28	5.08	1.39	26	5.00	1.33	31	4.92	1.37	1.438	0.238	

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่าค่านิยมจุดหมายปลายทางและค่านิยมวิถีปฏิบัติที่ทั้งสามเจนเนอเรชั่นนับถือเหมือนกันในอันดับต้นๆนั้นมีความสอดคล้องกับร่องรอยของค่านิยมไทยตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ดีค่านิยมจุดหมายปลายทางและค่านิยมวิถีปฏิบัติที่ทั้งสามเจนเนอเรชั่นนับถือเหมือนกันในอันดับท้ายๆนั้นไม่สอดคล้องกับร่องรอยค่านิยมไทยในอดีตและมีความเปลี่ยนแปลงไป ดังรายละเอียดคือ

ค่านิยมจุดหมายปลายทาง

ค่านิยมจุดหมายปลายทางที่อยู่ในห้าอันดับแรกๆที่ทุกเจนเนอเรชั่นให้คะแนนเฉลี่ยสูงใกล้เคียงกันเป็นค่านิยมเกี่ยวกับครอบครัว คือ การมีความสามารถในการเลี้ยงดูบิดามารดา การที่สมาชิกในครอบครัวมีอนาคตที่ดี และการมีครอบครัวที่มีความสุขและอบอุ่น ส่วนค่านิยมจุดหมายปลายทางห้าอันดับต้นๆของทุกเจนเนอเรชั่นที่มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันทางสถิติ คือ การมีชีวิตที่สะดวกสบาย (มีงาน มีเงิน พอกิน พอใช้ ไม่เดือดร้อน ไม่เจ็บป่วย) โดยเจนเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์และเจนเนอเรชั่นวายให้ความสำคัญมากกว่าเจนเนอเรชั่นเอ็กซ์

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าค่านิยมที่ทั้งสามเจนเนอเรชั่นให้คะแนนความสำคัญใน 5 อันดับแรกนั้น เป็นค่านิยมที่เกี่ยวกับครอบครัวถึง 3 ค่านิยม คือ ค่านิยมการมีความสามารถในการเลี้ยงดูบิดามารดา ค่านิยมการที่สมาชิกในครอบครัวมีอนาคตที่ดี และค่านิยมการมีครอบครัวที่มีความสุขและอบอุ่น โดยผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยค่านิยมสากล (Gibson, Greenwood, & Murphy Jr, 2009; Munson & McIntyre, 1978; Murphy Jr, Gordon, & Anderson, 2004) และค่านิยมไทย (Hofstede, 2012; Komin, 1990a, 1990b; สุนทรื โคมินและสนธิ สมักรการ, 2522) ที่ระบุว่าความมั่นคงในชีวิตครอบครัวเป็นค่านิยมที่สำคัญของบุคคล

โดยเมื่อพิจารณาเฉพาะผลการสำรวจค่านิยมในสังคมไทย จะพบร่องรอยของความสำคัญของความสะดวกสบายและความสำคัญของครอบครัว

มาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันโดยเริ่มตั้งแต่ผลการวิจัยของ สุนทรื โคมินและสนธิ สมักรการ (2522) ซึ่งพบว่าค่านิยมการมีชีวิตที่สะดวกสบาย (มีงาน มีเงิน พอกิน พอใช้ ไม่เดือดร้อน ไม่เจ็บป่วย) เป็นค่านิยมหนึ่งในห้าอันดับแรกของคนไทย นอกจากนี้ค่านิยมจุดหมายปลายทาง ความสุขในชีวิตครอบครัว และการมีชีวิตที่สบายพอควรก็อยู่ในค่านิยม 5 อันดับแรกของคนไทย

ยิ่งไปกว่านั้นงานวิจัยของ Komin (1991) ก็ระบุว่าระบบสังคมของไทย ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นสิ่งสำคัญที่สุดสนับสนุนโดยงานวิจัยในปี 2012 ของ Hofstede ที่ว่าประเทศไทยมีมิติคulturวมหมู่ โดยวัฒนธรรมไทยเป็นวัฒนธรรมที่อาศัยรวมอยู่ด้วยกันเป็นกลุ่มก้อนที่แข็งแรงดูแลซึ่งกันและกันเป็นครอบครัวใหญ่ โดยการดูแลซึ่งกันและกันนี้นำมาสู่ความจงรักภักดี ความรับผิดชอบและทำเพื่อกลุ่มของคนอีกด้วย (Hofstede, 2012)

สำหรับค่านิยมจุดหมายปลายทางที่อยู่ในห้าอันดับท้ายๆที่เจนเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ยังให้ความสำคัญมากกว่าเจนเนอเรชั่นเอ็กซ์และเจนเนอเรชั่นวายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือการหลุดพ้นสู่ชีวิตนิรันดร์ และค่านิยมจุดหมายปลายทางที่ทั้งสามเจนเนอเรชั่นให้คะแนนเฉลี่ยคงอยู่ในห้าลำดับสุดท้ายอย่างใกล้เคียงกัน คือ การมีความกว้างขวางในสังคม

อย่างไรก็ตามค่านิยมที่แสดงให้เห็นถึงร่องรอยค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยค่านิยมอันดับท้ายๆจากการวิจัยครั้งนี้ ถือเป็นค่านิยมไทยที่เคยมีความสำคัญมาก่อน เช่น การมีความกว้างขวางในสังคม เป็นค่านิยมไทยที่ สุนทรื โคมิน และสนธิ สมักรการ (2522) สร้างมาตรเพิ่มขึ้นมาจากค่านิยมของ Rokeach เพราะความกว้างขวางในสังคมถือเป็นค่านิยมที่แสดงความเป็นไทยโดยเฉพาะ นอกจากนั้นงานวิจัยของ Pornpitakpan (2000, as cited in Kini, Ramakrishna, & Vijayaraman, 2004) ก็พบว่าวัฒนธรรมหลักของไทยทำให้คนไทยยึดถือพวกพ้องและงานวิจัยของวัชรพล ศุภจักรวัฒนา (2007) ระบุว่าคนไทยมีค่านิยมการทำงานแบบยึดถือความสัมพันธ์

ส่วนตัวซึ่งทำให้เกิดระบบอุปถัมภ์เครือญาติพวกพ้อง ในองค์กรทุกระดับของสังคมจนนำไปสู่การคอร์รัปชัน หลากหลายรูปแบบ ซึ่งก็คือความกว้างขวางในสังคม แบบหนึ่ง

ค่านิยมวิถีปฏิบัติ

ค่านิยมวิถีปฏิบัติที่อยู่ประมาณห้าอันดับแรกของ เจเนอเรชันแต่มีการให้คะแนนเฉลี่ยต่างกัน คือ ความซื่อสัตย์ จริใจ ตรงไปตรงมา ซึ่งเจเนอเรชันเบบี้ บูมเมอร์ให้ความสำคัญมากกว่าเจเนอเรชันเอ็กซ์ และเจเนอเรชันวายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ค่านิยมความซื่อสัตย์ จริใจ ตรงไปตรงมาเป็นค่านิยม อันดับต้นหนึ่งในห้าที่ตรงกับผลการวิจัยค่านิยมสากล และค่านิยมไทย (Gibson et al., 2009; Murphy Jr et al., 2004; Murphy Jr et al., 2010; สุนทรื โคมิน และสนธิ สมักรการ, 2522) โดยค่านิยมความซื่อสัตย์เป็นค่านิยม ที่คนไทยให้ความนับถือในอันดับต้นหนึ่งในห้าต่อเนื่อง ยาวนานดังที่มีระบุในงานวิจัยปี 2522 ของสุนทรื โคมิน และสนับสนุนโดยผลการวิจัยปี 2553 ของ Murphy Jr et al. (2010) เรื่อง “Generational value differences of baby boomers in Thailand” ที่ระบุเช่นเดียวกันว่า ค่านิยม ความซื่อสัตย์เป็นค่านิยมห้าอันดับแรกของทั้งสาม เจเนอเรชัน โดยเจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์และวายนับถือ ในอันดับที่สาม และเจเนอเรชันเอ็กซ์นับถือในอันดับ ที่สี่ตามลำดับ

ส่วนค่านิยมวิถีปฏิบัติซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับ สุดท้ายของเจเนอเรชัน เป็นค่านิยมที่ทุกเจเนอเรชัน ให้คะแนนเฉลี่ยต่ำใกล้เคียงกัน คือ ค่านิยมความเชื่อ เรื่องดวงชะตา โหราศาสตร์ นอกจากนี้เจเนอเรชันเบบี้ บูมเมอร์ยังให้ความสำคัญกับค่านิยมวิถีปฏิบัติ การ หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าเมื่อมีความขัดแย้งมากกว่า เจเนอเรชันวาย และให้ความสำคัญต่อค่านิยมความเชื่อ เรื่องกฎแห่งกรรมมากกว่าทั้งเจเนอเรชันเอ็กซ์และ เจเนอเรชันวายอีกด้วย

สำหรับค่านิยมความเชื่อเรื่องดวงชะตา โหราศาสตร์ นั้น

เป็นค่านิยมที่ในอดีตระบุว่าแสดงให้เห็นความเป็นไทย โดย เฉลิม จันปฐมพงศ์, ทรงวิทย์ แก้วศรี, ประเทือง เกาจี, วันทนิย์ ไทยโพธิ์ศรี, และ อินทริา นุณยาทร (2520) กล่าวว่า คนไทยเชื่อถือโศกลางและไม่เชื่อ ตัวเอง ไปเชื่อและนับถือผีสงเทวดา เครื่องรางของขลัง เป็นการหาเครื่องยึดเหนี่ยวทางใจเพื่อความสบายใจ ส่วน สุนทรื โคมิน (Komin, 1990a) ระบุในปี 2533 ว่าเป็น ความเชื่อในสิ่งเหนือธรรมชาติ ความเชื่อในวิญญาณ ดวง การบนบานศาลกล่าว การสะเดาะเคราะห์ ความเชื่อ ที่เห็นได้บ่อยในชีวิตประจำวันอีกด้วย

ยิ่งไปกว่านั้นเป็นที่น่าสังเกตว่า ค่านิยมการหลีกเลี่ยง การเผชิญหน้าเมื่อมีความขัดแย้ง และค่านิยมความเชื่อ เรื่องกฎแห่งกรรม เป็นค่านิยมไทยและเรียงอันดับท้ายนั้น ก็ไม่สอดคล้องร่องรอยค่านิยมความเป็นไทยในอดีต คือ (Komin, 1990a) กล่าวว่า คนไทยมีค่านิยมเน้น การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่นุ่มนวล (Smooth interpersonal relationship orientation) คือ คนไทยนิยม การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีความเป็นอันหนึ่ง อันเดียวกันแบบผิวเผิน (Surface harmony) เป็นการ ปฏิสัมพันธ์แบบนุ่มนวล ใจดี ไม่มีการทะเลาะเบาะแว้งกัน โดยคนไทยมีนิสัยไม่กล้าแสดงออก สุภาพและถ่อมตน เป็นคนอ่อนคลาย ติดต่อบริการได้ง่ายสบายใจ อีกทั้งอิมง่ายและเป็นมิตร ยิ่งไปกว่านั้น Hofstede (2012) ก็ได้ระบุว่าวัฒนธรรมไทยมีความเป็นหญิงสูง จึงนิยม ความถ่อมตน เรียบร้อย และเอื้ออาทร ไม่แก่งแย่งและ แข่งขัน นอกจากนี้การหลุดพ้นสู่ชีวิตนิรันดร์และ ความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม ซึ่งเป็นค่านิยมใหม่ของ งานวิจัยในครั้งนี้ และเป็นค่านิยมที่เกี่ยวกับศาสนา ซึ่งเป็นสิ่งที่คนไทยใช้ยึดเหนี่ยวตั้งแต่อดีตจนถึง ปัจจุบันเป็นหนึ่งในสัญลักษณ์แสดงความเป็นไทย ที่แสดงอยู่ในธงชาติไทย และผลการจัดระบบค่านิยม ของ สุนทรื โคมิน (Komin, 1990a) ที่ระบุว่า ค่านิยม เน้นศาสนาที่เป็นรูปธรรม เป็นหนึ่งในระบบค่านิยมไทย อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้
จากงานวิจัยเรื่องค่านิยมของเจนเอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เอ็กซ์และวาย จะเห็นได้ว่า ค่านิยมจุดหมายปลายทางที่คนไทยทั้งสามเจนเอเรชั่นให้ความสำคัญเป็นอันดับต้นนั้น เป็นค่านิยมที่เกี่ยวกับความสะดวกสบายและค่านิยมเกี่ยวกับครอบครัว ส่วนค่านิยมวิถีปฏิบัติคือค่านิยมความซื่อสัตย์ จริงใจ ตรงไปตรงมา ซึ่งเป็นค่านิยมเชิงจริยธรรม ดังนั้นการวางแผนการสื่อสารกับคนไทยให้ประสบความสำเร็จจึงควรคำนึงถึงค่านิยมดังกล่าว

อย่างไรก็ดี เนื่องจากค่านิยมจุดหมายปลายทางและค่านิยมวิถีปฏิบัติที่ทั้งสามเจนเอเรชั่นนับถือเหมือนกันนั้น มีความเปลี่ยนแปลงในสำคัญ เช่นจากผลการวิจัยพบว่า ค่านิยมในอันดับท้ายนั้นไม่สอดคล้องกับร่องรอยค่านิยมไทยในอดีต ทำให้เป็นที่น่าสนใจว่าการนำผลการวิจัยนี้มาวิเคราะห์เพิ่มเติมจะสามารถเป็นข้อมูลเพื่อช่วยจัดการเชิงนโยบายเกี่ยวกับค่านิยม ตามที่ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้า

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มอบนโยบายให้ทุกหน่วยงานโดยเฉพาะคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.) ให้นำค่านิยมหลักคนไทย 12 ประการไปถือปฏิบัติ อีกด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. การนำเครื่องมือวัดค่านิยมในงานวิจัยนี้ไปต่อยอดสู่การจัดทำมาตรวัดค่านิยมไทย โดยขยายกลุ่มตัวอย่างงานวิจัยให้ครอบคลุมทั่วประเทศไทยและทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เพื่อพัฒนามาตรวัดค่านิยมของไทยอย่างเป็นระบบ และรัดกุมทางวิทยาศาสตร์ต่อไปในอนาคต

2. การทำการวิจัยเกี่ยวกับค่านิยมไทยในกลุ่มประชากรที่ต่างไป เช่น ในภูมิภาคทั่วประเทศหรือจัดทำการศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมไทยของเจนเอเรชั่นอื่นๆ เช่น เจนเอเรชั่นแซด เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีความครอบคลุมลักษณะทางประชากรที่หลากหลาย และสามารถนำผลการวิจัยที่ได้มาเปรียบเทียบกับผลวิจัยขั้นนี้

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กาญจนา แก้วเทพ. (2544). **ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: เอดิสันเพรสโปรดักส์.
- เฉลิม จันปฐมพงศ์, ทรงวิทย์ แก้วศรี, ประเทือง เกาจี, วันทนีย์ ไทยโพธิ์ศรี, & อินทิรา บุญยาทร. (2520). **ประวัติศาสตร์สังคมไทย**. นนทบุรี: สำนักพิมพ์เสถียรไทย.
- ไทยรัฐออนไลน์. (2557, 18 ก.ย.). **เด็กไทยเตรียมท่อง 'คำนิยม 12 ประการ' เริ่มทอม 2 ปี 57**. from <http://www.thairath.co.th/content/451024>
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550-2554) (ม.ป.ป.). from <http://www.nesdb.go.th/Portals/0/news/plan/p10/plan10/book/>
- รายงานสถิติจำนวนประชากร และบ้าน ทั่วประเทศ และรายจังหวัด ณ เดือน ธันวาคม พ.ศ.2553. (ม.ป.ป.). from http://203.113.86.149/xstat/pop53_1.html
- วัชรพล ศุภจักรวัฒนา. (2007). **คำนิยมในการทำงานของคนไทยในทัศนะของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ**. คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุนทร โคมิน และสนธิ สมัครการ. (2522). **รายงานการวิจัยเรื่องคำนิยมและระบบคำนิยมไทย : เครื่องมือในการสำรวจวัด : สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์**.
- สุพัตรา สุภาพ. (2528). **สังคมและวัฒนธรรมไทย คำนิยม ครอบครั้ว ศาสนา ประเพณี**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- อัลฟา รีเสิร์ช. (2543). **ทำเนียบโรงพยาบาลและสถิติสาธารณสุข 2543-2544** (1 ed.). อัลฟา รีเสิร์ช: กรุงเทพฯ.

ภาษาอังกฤษ

- Abraham, R. (1998). Instrumental values: A five-nation comparative study. **Cross Cultural Management: An International Journal**, 5 (1/2), 5-21.
- Brand Buffet Team. (2014, February 19). **มายด์แชร์ เผย 5 เทรนด์ร้อนๆ พฤติกรรมผู้บริโภคไทย 2557**. from <http://www.brandbuffet.in.th/2014/02/mindshare-5-big-trends-thailand-2557/>
- Evans, M., Jamal, A., & Foxall, G. (2006). **Consumer behaviour**: John Wiley and Sons Ltd.
- Gibson, J. W., Greenwood, R. A., & Murphy Jr, E. F. (2009). Generational differences in the workplace: Personal values, behaviors, and popular beliefs. **Journal of Diversity Management**, 4 (3), 1.
- Hofmann, J. G. (2009). **The multidimensional structure and function of human values**: University of Southern California.
- Hofstede, G. (2012). Geert Hofstede Official Website. Retrieved March, 10, 2012.
- Kini, R. B., Ramakrishna, H. V., & Vijayaraman, B. S. (2004). Shaping of moral intensity regarding software piracy: A comparison between Thailand and US students. **Journal of Business Ethics**, 49 (1), 91-104.
- Komin, S. (1990a). Culture and Work-Related Values in Thai Organizations. **International Journal of Psychology**, 25 (3-6), 681-704. doi: 10.1080/00207599008247921

- Komin, S. (1990b). **Psychology of the Thai people: Values and behavioral patterns**: Research Center, National Institute of Development Administration.
- Munson, J. M., & McIntyre, S. H. (1978). Personal values: A cross cultural assessment of self values and values attributed to a distant cultural stereotype. **NA-Advances in Consumer Research Volume 05**.
- Murphy Jr, E. F., Gordon, J. D., & Anderson, T. L. (2004). Cross-cultural, cross-cultural age and cross-cultural generational differences in values between the United States and Japan. **Journal of Applied Management and Entrepreneurship**, 9(1), 21.
- Murphy Jr, E. F., Mujtaba, B. G., Manyak, T., Sungkhawan, J., & Greenwood, R. (2010). Generational value differences of baby boomers in Thailand. **Asia Pacific Business Review**, 16 (4), 545-566.
- Rokeach, M. (1973). **The Nature of Human Values**. New York: The Free Press.
- Ryder, N. B. (1965). The cohort as a concept in the study of social change. **American sociological review**, 843-861.
- Twenge, J. M., Campbell, S. M., Hoffman, B. J., & Lance, C. E. (2010). Generational differences in work values: Leisure and extrinsic values increasing, social and intrinsic values decreasing. **Journal of management**, 36 (5), 1117-1142.